

Bestuursdienst

Telefoon (050) 367 8099/ Daniel Harssema
Onderwerp Actieplan Terreinwinst 2010

De leden van de raad van de gemeente
Groningen
te
GRONINGEN

Datum 16 NOV 2009

Bijlage(n) div.

Ons RO 09.2080961

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij bieden wij u het Actieplan Terreinwinst 2010 aan, met daarin de concrete doelstellingen en activiteiten voor het komende jaar. Het jaarplan + actieplan is een uitwerking van het programma Terreinwinst 2007-2010 dat uw raad in september 2006 heeft vastgesteld. Het jaarplan + actieplan Terreinwinst is in overleg met de bedrijventerreinverenigingen in de stad Groningen opgesteld.

Met het project Terreinwinst is in de afgelopen jaren veel bereikt en er is veel enthousiasme over het project. Naast de concrete resultaten van de werkzaamheden op de bedrijventerreinen is de verbeterde samenwerking met de ondernemers en de bedrijventerreinverenigingen een belangrijke verdienste van het project. Om voor de toekomst de resultaten en activiteiten van Terreinwinst te kunnen verankeren is het belangrijk de continuïteit in de verenigingsorganisatie te houden en financiële spankracht te krijgen. Dat heeft er toe geleid dat de bedrijventerreinverenigingen samen met het GCC het initiatief hebben genomen een ondernemersfonds op te zetten. Wij komen daar, op korte termijn, bij u op terug.

In het komende jaar zullen we Terreinwinst van project omvormen tot een programma binnen het nieuwe beleidskader G-Kracht. Van daaruit willen we met dezelfde inzet en integrale aanpak nieuwe initiatieven opzetten die bijdragen aan een blijvend hoge kwaliteit van de bedrijventerreinen en daarmee aan de werkgelegenheidsdoelstelling van G-Kracht.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

JAARPLAN TERREINWINST 2010

Inleiding

Het Jaar- en Actieplan Terreinwinst 2010 bevat de concrete doelstellingen en activiteiten voor het komende jaar. Het is een uitwerking op het programma Terreinwinst 2007-2010 dat de gemeenteraad in september 2006 heeft vastgesteld. Het Actieplan Terreinwinst is opgesteld in overleg met de koepel van de bedrijventerreinverenigingen in de stad Groningen; het OBG (Overlegplatform Bedrijvenparken Groningen).

Het project Terreinwinst is eind 2002 gestart met als doel de kwaliteitsverbetering te bevorderen op de bedrijventerreinen in de stad Groningen. In de afgelopen jaren is veel bereikt en zowel binnen de gemeente als de ondernemers zijn enthousiast over het project. Naast de concrete resultaten en de projecten die zijn uitgevoerd, is de verbeterde samenwerking met de ondernemers en de bedrijventerreinverenigingen een belangrijke verdienste van het project. De discussie binnen terreinwinst in 2009 is vooral gegaan over behoud van continuïteit en de financiering daarvan. Dat heeft er toe geleid dat de bedrijventerreinverenigingen samen met de GCC het initiatief genomen hebben tot een ondernemersfonds.

Terreinwinst en bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen beslaan een groot deel van de oppervlakte van gemeente Groningen en vormen een belangrijke factor in de economische ontwikkeling. De helft van het aantal arbeidsplaatsen bevindt zich op één van de bedrijventerreinen of kantoorlocaties. Het doel van Terreinwinst is het realiseren van een concurrerende omgeving om te ondernemen, het streven naar behoud en uitbreiding van arbeidsplaatsen en dat alles in een duurzame werk-, woon en leefomgeving. Binnen Terreinwinst wordt gestreefd naar kwaliteitsverbetering van bestaande c.q. verouderde bedrijventerreinen en kwaliteitsbehoud van gerevitaliseerde en nieuwe bedrijventerreinen. Daarbij is samenwerking een belangrijk sleutelwoord. Samenwerking tussen ondernemers onderling en met de gemeente.

Jaarplan Terreinwinst 2010

2009 is het jaar waarin Terreinwinst verder inzet op het professioneel ontwikkelen van de bedrijventerreinen. De verantwoordelijkheid voor het functioneren van bedrijventerreinen wordt steeds meer gedeeld en bedrijventerreinverenigingen spelen hun rol als belangenbehartigers steeds beter. De activiteiten die in de voorgaande jaren zijn ingezet, zijn volop in uitvoering. Op tal van fronten zijn successen geboekt en bij de verschillende deelonderwerpen wordt daar op terug gekomen. De richting die in 2009 is ingezet zal in 2010 verder vorm krijgen. Gelet op het succes van Terreinwinst en de mogelijkheid de financiële basis van de activiteiten te versterken willen we werkzaamheden continueren. Het gaat daarbij vooral om een andere wijze van samenwerking, andere overlegvormen, financiering van activiteiten en belangenbehartiging en een andere organisatievorm. De aanpassingen binnen het project zijn vooral bedoeld om in te kunnen spelen op wat met Terreinwinst tot stand is gebracht. Ook is er behoefte aan continuïteit in de financiering van de activiteiten en zal het bedrijfsleven daaraan meer moeten bijdragen. Voor de gemeente loopt de GSB periode in 2009 af. Hoewel het nieuwe beleidskader G-Kracht doorgaat met Terreinwinst, is het goed om het programma opnieuw te positioneren.

In deze versie van de programmaverantwoording zal het ook anders gaan dan in voorgaande jaren. In 2009 is geëvalueerd en stilgestaan bij de verandering binnen Terreinwinst. Vervolgens zal per deelonderwerp het plan voor 2010 beschreven worden evenals de veranderingen die we in 2010 willen doorvoeren. In het Actieplan 2010 worden de activiteiten verder uitgewerkt. Omdat we de deelonderwerpen dit keer kort beschrijven maar u de onderliggende informatie niet willen onthouden, hebben we besloten voor revitalisering, duurzaamheid en ondernemerstrefpunt een bijlage op te stellen.

Evaluatie Terreinwinst 2009

Samenwerking en communicatie

Ambitie: De samenwerking en communicatie tussen gemeente en ondernemers en tussen ondernemers onderling versterken

In januari 2009 was de fusie van de bedrijventerreinverenigingen in West een feit. Verenigingen Bedrijvenparken Groningen West (VBGW) werd de nieuwe naam voor de bedrijvenlocaties aan de westkant van de stad. Met deze fusie kon de discussie over de verdere samenwerking binnen het Overleg Bedrijvenparken Groningen een vervolg krijgen. Hieruit kwam naar voren dat de drie clusterverenigingen VBNO, VBZO en VBGW, als herkenbaar aanspreekpunt voor de leden, de coördinatie voor hun rekening zouden moeten nemen. Het gaat daarbij om belangenbehartiging, communicatie en het opzetten van activiteiten. De keuze voor deze rol heeft onder anderen geleid tot:

- Het aanstellen van parkmanagers per vereniging
- Beëindiging van gezamenlijke website Terreinwinst
- Opzet nieuwe website per vereniging
- Verbeterde afstemming bij ontwikkeling activiteiten

De gekozen insteek is om individuele verenigingen zo veel mogelijk te profileren, zodat de werkzaamheden en belangenbehartiging goed zichtbaar zijn bij de leden en niet-leden op de bedrijventerreinen. Activiteiten die centraal kunnen of moeten staan, zullen onder de naam Terreinwinst verder gaan. Dit blijft ook de werknaam voor activiteiten van de gemeente. Het gaat daarbij om de nieuwsbrief Terreinwinst en de revitalisering van bedrijventerreinen.

Fysieke kwaliteitsverbetering

Ambitie: De fysieke kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen verder verbeteren

Op een groot aantal bedrijventerreinen in de stad wordt gewerkt aan de fysieke verbetering van de omgeving. Een aantal projecten is volop in uitvoering terwijl een aantal anderen in de startblokken staat of nog in planfase verkeert. In bijlage 1 wordt de voortgang van de projecten beschreven. Een succes dat niet onopgemerkt mag blijven, is het verkrijgen van een subsidie van € 4,2 mln. en € 1,2 mln. voor de revitalisering Winschoterdiep Eemskanaal vanuit EFRO en de provincie Groningen.

Parkmanagement

Ambitie: De collectieve verantwoordelijkheid op bedrijventerreinen vergroten

Parkmanagement is in 2009 meer en meer overgenomen door de bedrijventerreinverenigingen. In het afgelopen jaar zijn door de verenigingen parkmanagers aangesteld die de activiteiten coördineren en ambtelijk de samenwerking invullen. Vanwege de speciale positie van Westpoort is op dit bedrijvenpark apart een parkmanager aangesteld. Dit heeft te maken met de specifieke organisatievorm waarin ondernemers (en gemeente) duurzaam aan elkaar verbonden zijn. In 2010 zal deze aanpak navolging krijgen op bedrijvenpark Roodehaan, voorheen Eemspoort-Zuid. De toekomst van het parkmanagement is in 2009 volop in discussie geweest. Dit heeft er toe geleid dat de bedrijventerreinverenigingen samenwerken met de Groninger City Club om het binnenstads- en parkmanagement te kunnen continueren door middel van het instellen van een ondernemersfonds.

Veiligheid

Ambitie: De veiligheid op bedrijventerreinen vergroten en waarborgen

In 2009 hebben de bestaande bedrijventerreinen van de stad het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) gekregen. In 2008 is al het KVO keurmerk (nieuwe bedrijventerreinen) voor Westpoort toegekend. In 2009 is de aanpak van een veilig Westpoort verder uitgewerkt. Onderzocht is in hoeverre cameratoezicht de veiligheid op het terrein kan vergroten, boven op de maatregelen die zijn genomen bij de aanleg van Westpoort, en hoe daarin de samenwerking met de politie kan worden opgepakt. Het Regionaal Platform Criminaliteitspreventie werkt aan een regionaal toezicht ruimte (RTR) waarin politie en beveiligingsbedrijven samenwerken.

Beheer

Ambitie: Het beheer van bedrijventerreinen meer richten op een duurzaam behoud van de kwaliteit
Het duurzaam op niveau houden van de bedrijventerreinen door goed beheer en onderhoud is een belangrijke opgave binnen Terreinwinst.

De DSW fungeert als aannemer voor het onderhoud van zowel openbaar groen als van particuliere bedrijfskavels. Daarmee is op veel plaatsen een goede afstemming van dit onderhoud bereikt. De werkzaamheden van het service beheerteam richten zich vooral op het zwerfvuil en op begroeiing van paden en wegen. Het werk van het service beheerteam zal in 2010 worden afgebouwd. Eventuele opname in reguliere werkzaamheden is afhankelijk van de beschikbaarheid van aanvullende middelen. In 2009 is de communicatie en samenwerking rond beheer, door meer structureel overleg tussen de wijkposten en de bedrijvenverenigingen, langzaamaan verbeterd. De parkmanagers van de bedrijvenverenigingen onderhouden nu meer contact met de stadsdeelbeheerders. Belangrijk is om daarin nog meer structuur te krijgen zoals in de wijken met de bewonersorganisaties al het geval is. Het gaat daarbij om het organiseren van schouwen en het bespreken van beheer- en onderhoudsplannen. Een belangrijk resultaat voor 2009 is de vaststelling van de nota 'beheer bedrijventerreinen'. Door betere coördinatie en heldere aanspreekpunten is het beheer van de nieuwe bedrijventerreinen vanaf bouwrijpfase nu goed geregeld.

Duurzaamheid

Ambitie: Op het gebied van duurzaamheid valt op bedrijventerreinen nog veel te winnen
Duurzaamheid heeft binnen Terreinwinst vanaf het begin volop meegedaan omdat kwaliteit van bedrijventerreinen een sterke relatie hebben met duurzaam gebruik van materialen, ontwerp en inrichting en energiegebruik. Dat heeft er toe geleid dat duurzaamheid een integraal onderdeel is geworden van het Terreinwinstconcept. In bijlage 2 is een totaaloverzicht opgenomen van de activiteiten in de afgelopen drie jaar.

Met de komst van het programma duurzaamste stad is besloten de projecten en activiteiten onder te brengen in dit programma. De aandacht voor duurzaamheid binnen Terreinwinst zal op een andere wijze ingevuld en geborgd worden (zie onderdeel toekomst terreinwinst).

Onderwijs en bedrijfsleven

Ambitie: Het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven
Vanaf de start eind 2008 hebben de ontwikkelingen rondom het ondernemerstrefpunt elkaar snel opgevolgd. Samen met de activiteiten vanuit de dienst OCSW zijn in korte tijd veel resultaten geboekt. In een jaar tijd zijn 100 bedrijven bezocht, 91 opdrachten verleend, vele thema- en netwerkbijeenkomsten georganiseerd, waardoor er veel contact is gelegd tussen vertegenwoordigers van ondernemers en onderwijsinstellingen. In bijlage 3 is een uitvoerige beschrijving opgenomen.

De Toekomst van Terreinwinst

Het project Terreinwinst is eind 2002 gestart met als doel de kwaliteitsverbetering te bevorderen op de bedrijventerreinen in de stad Groningen. In de afgelopen jaren is veel bereikt en zowel binnen de gemeente als de ondernemers zijn enthousiast over het project. In de afgelopen jaren is Terreinwinst elk jaar besproken in de raad aan de hand van een programmaverantwoording en zijn kleine veranderingen doorgevoerd. Na acht jaar Terreinwinst onder de vlag van het Economisch Business Plan (EBP) wordt het programma op een aantal punten aangepast. Hieronder wordt aangegeven welke (externe) ontwikkelingen doorwerken op Terreinwinst en hoe we daarop kunnen reageren.

Effecten Terreinwinst en omgevingsveranderingen

- De vlag EBP is vervangen door G-kracht. Bedrijventerreinen hebben in het economische beleidskader een nieuwe positie gekregen en worden, mede door Terreinwinst, gezien als het fundament van het economisch functioneren van Groningen.

- Terreinwinst is een succesvol concept dat de positie van de bedrijventerreinen in de stad sterk heeft verbeterd. De kwaliteit van de ruimte is door de revitalisering beter geworden en de gemeente heeft meer aandacht voor de terreinen gekregen. Veel verbeterwerkzaamheden zitten nog in de uitvoering maar het beeld van het eindresultaat is goed. Continuering van dit proces is absoluut nodig om het werk af te kunnen maken maar ook de betrokkenheid van de organisatie met de bedrijventerreinen te borgen. Hiermee lopen wij al vooruit op de landelijke ontwikkelingen om bedrijventerreinen te revitaliseren. Met het convenant 'bedrijventerreinen 2010 – 2020' liggen er bindende afspraken tussen rijk, provincies en gemeenten in relatie tot financiële middelen om bedrijventerreinen op te knappen. Wij werken binnen de regio Groningen – Assen aan een gezamenlijk plan voor de bedrijventerreinen die nog aangepakt moeten worden.
- Een tweede succes van Terreinwinst is de actieve samenwerking met het bedrijfsleven. In de afgelopen jaren is de betrokkenheid van de bedrijventerreinverenigingen sterk verbeterd en zijn ze bewust geworden van hun positie als vertegenwoordiger van de bedrijven. De afgelopen jaren is er een proces van professionalisering ingezet om de activiteiten van de verenigingen goed te kunnen managen.
- Terreinwinst heeft naast de revitalisering en de samenwerking met bedrijven ook twee belangrijke initiatieven genomen die hun eigen dynamiek hebben gekregen. Met duurzaamheid en onderwijs & bedrijfsleven zijn projecten tot stand gekomen die een eigen zelfstandige positie hebben gekregen. De duurzaamheid heeft een rol gekregen in het programma duurzaamste stad en het Ondernemerstrefpunt krijgt steeds meer positie in de aanpak van de recessie. Nagedacht moet worden wat de link met Terreinwinst nog moet zijn.

Nieuw programma Terreinwinst

Het project Terreinwinst heeft een aantal ontwikkelingen in gang gezet; daarnaast is de omgeving veranderd. Daardoor is het nodig om opnieuw te kijken naar de rol en positie van Terreinwinst. Begonnen als een project, is Terreinwinst in de loop der jaren steeds meer een programma geworden waar vanuit nieuwe initiatieven konden ontstaan. De kracht van Terreinwinst was de integrale benadering met mensen vanuit de verschillende disciplines die samen met de bedrijventerreinverenigingen nieuwe plannen uitwerkten. Over de voortgang van Terreinwinst is geen discussie. Wel zal de aanpak anders moeten worden en zal in het activiteitenplan verandering komen. Voor 2010 zal het budget op peil blijven. Wanneer Terreinwinst verder gaat, zal een bijdrage vanuit de gemeente nodig blijven. Het bedrijfsleven wil in de toekomst ook een grotere bijdrage leveren en zorgen voor continuïteit. De veranderingen die in 2010 worden ingezet betreffen het afronden van de verzelfstandiging van duurzaam ondernemen en ondernemerstrefpunt en het anders organiseren van de thema's samenwerking & communicatie, fysieke kwaliteitsverbetering, parkmanagement, veiligheid, beheer, duurzaamheid, onderwijs & bedrijfsleven. De bedoeling is om vanaf 2010 verder te gaan met de drie deelgebieden: samenwerking & communicatie, fysieke kwaliteitsverbetering & beheer en parkmanagement, met daarin veiligheid, duurzaamheid en onderwijs & bedrijfsleven.

Samenwerking & communicatie

De nieuwsbrief Terreinwinst wordt gewaardeerd en krijgt een vervolg. Het blad is in 2008 vernieuwd naar een uitgave voor alle bedrijventerreinen. De website van Terreinwinst houdt in 2010 op te bestaan. De bedrijventerreinverenigingen gaan de digitale communicatie, binnen een bestaand raamwerk van MKB Nederland, zelf invullen om beter bij de leden in beeld te komen. Er komt een link met de site van de gemeente voor de uitwisseling van informatie.

De samenwerking is met de vorming van bedrijventerreinen West (VBGW) in een nieuw vaarwater terecht gekomen. De drie bedrijventerreinverenigingen zijn tot de conclusie gekomen dat de binding met de leden beter moet en dat ze dat in alles willen doorvoeren. De samenwerking in het Overlegplatform Bedrijventerreinen Groningen (OBG) zal daarmee te maken krijgen en de uitvoering van activiteiten ook. Men wil de samenwerking met de binnenstadsondernemers GCC intensiveren,

ook met het oog op toekomstige financiering. De bedrijventerreinverenigingen hebben in 2009 professionele ondersteuning gekregen door het aanstellen van parkmanagers. Daardoor kan men slagvaardiger opereren, de belangen beter behartigen en meer activiteiten opzetten. Het gevolg is dat de huidige overlegstructuren met de gemeente ook aangepast moeten worden. Op het bestuurlijke vlak zal het contact intensiever worden en ambtelijk zal met meerdere afdelingen en diensten worden gesproken.

Fysieke kwaliteitsverbetering & beheer

De fysieke kwaliteitsverbetering richt zich vooral op het revitaliseren van de bedrijventerreinen en het aanpakken van kleine knelpunten met de actie korte klappen. De projecten die in uitvoering zijn, lopen gewoon door. Plannen voor Hoendiep, De Hoogte en Ulgersmaweg worden uitgewerkt. In het kader van de samenwerking Regio Groningen Assen wordt een lijst met revitaliseringslocaties opgesteld om middelen te verkrijgen bij provincie en rijk. Voor Groningen is het de bedoeling de Hoendiepzone, tussen Westpoort en de Westelijke ringweg, daarin op te nemen. De bedoeling is aan beide uiteinden te beginnen, Vierverlaten bij Westpoort en Hoendiep bij de Westelijke ringweg. In het licht van de beleidsherziening kantorenbeleid, die in 2009 van start gaat, zal de revitalisering van kantoorlocaties opgepakt worden. De revitalisering van kantoorlocaties vraagt om een meer eigentijdse aanpak en beeldmerk. De term Terreinwinst staat vooral symbool voor de echte bedrijventerreinen. De bedoeling is met de aanpak en systematiek van Terreinwinst onder een nieuwe naam de kwaliteitsverbetering van kantoorlocaties op te zetten.

In de afgelopen jaren is hard gewerkt aan het op de kaart krijgen van een beter beheer van bedrijventerreinen. Bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen wordt dit goed meegenomen en ook bij revitalisering is beheer tegenwoordig een speerpunt. Het vasthouden van ontwikkelingen en het verbreden van de verantwoordelijkheid voor beheer zullen daarom in de komende jaren speerpunten blijven van Terreinwinst. Verantwoordelijkheid leggen bij de stadsdeelbeheerders in de afstemming met de bedrijventerreinverenigingen hoort daarbij. Beheer blijft in de voortzetting van Terreinwinst belangrijk, ook al wordt de extra inzet voor schoonhouden en knelpunten aanpakken vanaf 2010 stopgezet.

Parkmanagement

De invoering van parkmanagement op nieuwe bedrijventerreinen is in volle gang en invoering op bestaande bedrijventerreinen krijgt meer vorm. Met de ondertekening van het convenant voor de inkoop van groene energie is een mijlpaal bereikt in de combinatie van parkmanagement en duurzaamheid. De verdere uitwerking van parkmanagement vraagt nog om veel overleg, zowel bij nieuwe als bestaande bedrijventerreinen. Veel zal afhangen van de invoering van een ondernemersfonds. Ook de samenwerking tussen gemeente en ondernemers is een lakmoesproef omdat vrijblijvende afspraken omgezet moeten worden in harde contracten en overeenkomsten. De thema's waar we de komende jaren vanuit parkmanagement verder mee willen gaan zijn: veiligheid, duurzaamheid en onderwijs & bedrijfsleven. Het gaat om thema's die een maatschappelijke relevantie hebben of die zonder extra aandacht mogelijk in de vergetelheid raken.

- De veiligheid op bedrijventerreinen is al bijna 15 jaar ondergebracht bij de stichting Beveiliging Bedrijf Omgeving Groningen (BBOG). Via deze stichting wordt de collectieve terreinbeveiliging ingekocht en wordt het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) geregeld. Alle bedrijventerreinen van de stad vallen nu onder het KVO keur en is de collectieve terreinbeveiliging met behulp van toezicht in de nacht en weekend geregeld.

Omdat de vrijwillige deelname van de collectieve terreinbeveiliging nauwelijks groeit en nieuwe technieken zoals cameratoezicht in opkomst zijn, is een discussie over veiligheid op bedrijventerreinen op zijn plaats. Gekeken moet worden naar de rol van veiligheid binnen bedrijven en parkmanagement, de technieken die toegepast worden en mogelijk zijn en hoe een en ander georganiseerd en gefinancierd moet worden.

- De voortrekkersrol van Terreinwinst bij duurzaamheid op bedrijventerreinen heeft er mede toe geleid dat de uitvoering van het programma Duurzaamste Stad een vliegende start kon krijgen. Met het verschijnen van dit programma werd ook al snel duidelijk dat een aparte poot duurzaamheid binnen Terreinwinst niet meer nodig is. Dat betekent niet dat de inzet op duurzame bedrijventerreinen wordt losgelaten. Duurzaamheid is steeds meer een integraal onderdeel geworden van de ontwikkeling en revitalisering van bedrijventerreinen. De aanpak van Westpoort maakt dit nog eens duidelijk. De activiteiten rond duurzaamheid zijn al een onderdeel van het deelprogramma economie van de Duurzaamste Stad. Er zal een nadrukkelijke afstemming komen tussen Terreinwinst en de Duurzaamste Stad als het gaat om maatregelen op bedrijventerreinen of voor bedrijven.
- Het ondernemerstrefpunt, dat onder de vleugels van Terreinwinst is opgezet ontwikkelt zich door naar andere deelgebieden. Vooral de aanpak van de jeugdwerkloosheid en de recessie geeft het OTP de kans breder in te steken bij het bedrijfsleven en samen met de accountmanagers van EZ en Werkplein de krachten te bundelen. De aansturing zal binnen EZ blijven in overleg met OCSW en SOZawe. In G-kracht zijn middelen voor de exploitatie in 2010 opgenomen. De pilot eindigt in september 2010, een evaluatie is voorzien.

Financiën en organisatie

In de afgelopen jaren heeft Terreinwinst, als project binnen het programma EBP zich goed kunnen ontwikkelen. Naast een gemiddeld jaarlijks budget van € 250.000 voor organisatie en communicatie zijn er vele miljoenen geïnvesteerd in het opknappen van de bedrijventerreinen. In de afgelopen acht jaar is vooral overheidsgeld gestoken in het versterken van de kwaliteit van bedrijventerreinen. De bijdrage vanuit het bedrijfsleven was in dat opzicht gering maar groeide wel. Bedrijvenverenigingen zijn de afgelopen tijd bescheiden gegroeid in ledenaantal en het lidmaatschap is duurder geworden. De belangrijkste bijdrage leverden bedrijven door te investeren in revitaliseringsgebieden. Hiermee zijn tientallen miljoenen gemoeid.

De bijdrage vanuit de Gemeente Groningen blijft in 2010 gehandhaafd. Voor de periode vanaf 2011 zal de gemeentelijke bijdrage worden vastgesteld door het nieuwe college. Wanneer de aanpak een vervolg zal moeten krijgen, is het van belang dat ondernemers collectief en langjarig bij gaan dragen aan de activiteiten binnen Terreinwinst. Het opzetten van een ondernemersfonds kan in deze behoefte voorzien. De discussie loopt daarover en zal in een aparte notitie aan de raad worden voorgelegd.

Bijlage 1. Fysieke kwaliteitsverbetering 2009

Winschoterdiep/Eemskanaal: De revitalisering van dit gebied is volop gaande. Met de laatste fase van de revitalisering kan nu ook worden begonnen doordat van een subsidie is verkregen van EFRO en de provincie. Op dit moment zijn de volgende deelprojecten in uitvoering.

- Reconstructie Bornholmstraat-zuid is in 2009 uitgevoerd.
- Herinrichting Gideon-zuid is in 2009 ook uitgevoerd. In het voorjaar van 2010 wordt het werk uitgevoerd en worden de hondenclubs vanuit Hoogkerk en de Bornholmstraat hier naar toe verplaatst. Ook zal dan de uitgifte van een aantal kavels plaatsvinden, die door herschikking van de bestaande ruimte ontstaan is.
- Herstructurering Bornholmstraat-zuid: haalbaarheidsonderzoek is in 2009 afgerond met positieve uitkomst. Op basis daarvan is besloten vervolg te geven aan het project om het gebied beter in te richten en een nieuwe weg langs het Winschoterdiep aan te leggen. Afgelopen jaar is projectorganisatie opgetuigt en gewerkt aan binnenhalen van noodzakelijke subsidie. Doel is in 2010 een uitvoeringsplan te maken en overeenkomsten te sluiten met de verschillende grondeigenaren voor de realisatie van de nieuwe weg.
- Revitalisering Duinkerkenstraat e.o. (Rouaanstraat, Antwerpenweg excl. Duinkerkenstraat-Noord verbinding Frans Maas). Project heeft vertraging opgelopen door capaciteitsproblemen. Rond de zomer 2009 is uiteindelijk wel gestart met de planuitwerking en binnekort vinden de eerste besprekingen van de plannen met ondernemers plaats. In 2010 zal het uitvoeringsplan verder worden uitgewerkt in overleg met de betrokken ondernemers(vereniging) en in procedure worden gebracht. Planning is om in 2011 tot uitvoering over te gaan.
- EFRO-subsidie: Na het mislopen van een derde Toppersubsidie (€ 2,5 miljoen) door gebrek aan middelen (ministerie EZ) is hard gewerkt aan een EFRO-aanvraag bij het SNN. Medio september is deze aanvraag gehonoreerd en is 4,5 miljoen beschikbaar voor de plannen voor de Herstructurering Bornholmstraat-zuid en Duinkerkenstraat e.o. (incl. verbinding Frans Maas). Tevens is een subsidie van € 1,2 miljoen van de provincie Groningen ontvangen.

Ulgersmaweg: Om alle discussie over de toekomst van de Ulgersmaweg te beëindigen heeft de raad in 2009 nogmaals aangegeven dat van woningbouwontwikkeling in dit gebied geen sprake is. Met deze uitspraak is het proces hervat om de Ulgersmaweg een helder bedrijvenprofiel te geven. Op basis van dit profiel worden een aantal nieuwe maatregelen uitgewerkt om het gebied ook fysiek te verbeteren. In 2010 worden de maatregelen in een plan uitgewerkt en uitgevoerd.

Hoendiep: In 2009 is ingezet op het verbeteren van de openbare ruimte en het opstellen van een visie voor de meubelboulevard. In overleg met de bedrijven is een plan opgesteld voor de achterliggende straten; Atoomweg, Electronstraat en Protonstraat. Het gaat om het creëren van meer groen en parkeerruimte, in combinatie met vervanging van de openbare verlichting. De bedrijven zijn in hoofdlijnen akkoord met de plannen van de gemeente. De uitvoering kan begin 2010 starten. Tevens wordt met ondernemers het plan uitgewerkt om de verlichting op de private kavels te verduurzamen en worden ondernemers van de Meubelboulevard uitgedaagd met plannen te komen voor de verbetering van hun vastgoed.

De Hoogte: Het bedrijventerrein De Hoogte heeft veel last van vertraging bij de aanleg van de Noordzeebrug. Om te voorkomen dat bedrijven vertrekken zijn in 2009, vooruitlopend op de vervanging van de brug en de kruising, een aantal verbeteringen van de straten en het groen opgepakt.

Naast bedrijventerreinen moet ook fors geïnvesteerd worden op de bestaande kantorenlocaties. Voor het bedrijvenpark Corpus den Hoorn is een toekomstvisie opgesteld. De uitkomsten worden gebruikt voor concrete verbetermaatregelen in het gebied Van Schwietenlaan, Schweitzerlaan en Sylviuslaan. Voor het Martini Trade Park (MTP) is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van samenwerking op het gebied van parkeren. Daarbij is gelijk ook gekeken naar de fysieke verbetering van het gebied en de aansluiting met het Stadspark.

Op Zernike is een start gemaakt met een nieuwe toekomstvisie. In het kader van het Akkoord van Groningen werken UMCG, RUG, Hanzehogeschool en gemeente aan een visie om Zernike science park beter op de kaart te zetten. De visie zal in 2010 uitgewerkt worden tot een masterplan voor het gebied.

Bijlage 2. Duurzaamheid 2006 - 2009

In de eerste periode 2002 - 2006 van het project Terreinwinst is vooral gewerkt aan het organiseren en professionaliseren van ondernemers middels bedrijvenverenigingen, het uitvoeren van ruimtelijk - fysieke maatregelen op bedrijventerreinen en het opzetten en uitvoeren van de eerste activiteiten en projecten op het gebied van milieu (milieuscans), beheer en onderhoud (Service Beheer Team) en parkmanagement (collectieve afvalinzameling).

Periode 2006 -2009

In deze periode is hierop voortgebouwd. In de voorgaande periode was de doelstelling om per bedrijventerrein milieuwinst te boeken op 2 of meer van de volgende milieuonderwerpen:

- energie
- afval
- verkeer en vervoer
- ruimtegebruik
- water
- individueel bedrijfsniveau

De bedrijventerreinverenigingen gingen evenwel steeds verder in hun fusieproces en inmiddels zijn er 3 clusterverenigingen, te weten VBNO (Vereniging Bedrijven Noord Oost), VBZO (Vereniging Bedrijven Zuid Oost) en VBGW (Vereniging Bedrijven Groningen West). Daarboven staat dan de koepel OBG (Overleg Bedrijvenparken Groningen). Onder invloed hiervan is de milieudoelstelling gewijzigd in het boeken van milieuwinst op 3 of meer milieu-onderwerpen per cluster van bedrijventerreinen.

Het nieuwe collegeprogramma gaf een extra impuls aan duurzaamheid, middels het Programma Duurzaamste Stad en Groningen Energieneutraal. Dit bracht nieuwe activiteiten en projecten op bedrijventerreinen met zich mee in samenwerking met ondernemers, soms ook op initiatief van ondernemers. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste activiteiten en projecten per milieuthema.

Realiseren van energiebesparing

Project Energiemanagement, stadsbreed

Het OBG, nam het initiatief tot het project Energiemanagement bij bedrijven. In dat kader zijn een 3-tal pilotprojecten uitgevoerd :

- Factuurcontrole : onjuiste facturen van de energieleverancier kunnen leiden tot te hoge kosten voor de ondernemer. Er zijn in totaal 112 factuurcontroles uitgevoerd die leiden tot een totale kostenbesparing van € 43.797,--
- Energiebesparing : vermindering van energiegebruik leidt tot CO2 reductie en kostenbesparing. Er zijn in totaal 33 energiescans uitgevoerd, 30 zogenaamde quickscans en 3 uitgebreide scans.
- Collectieve inkoop van groene stroom: collectieve inkoop leidt tot kostenbesparing en inkoop van groene stroom tot CO2 reductie. Er is een partnerovereenkomst gesloten tussen de bedrijvenverenigingen, inclusief GCC (Groninger City Club), waarbij 100 tot nu toe 100 bedrijven hebben aangegeven mee te willen doen.

Over deze onderwerpen zijn ook voorlichtingsbijeenkomsten voor ondernemers gehouden.

Verduurzamen van bedrijventerreinen

Cluster Zuid Oost

In diverse deelprojecten van het **revitaliseringsproject Zuid Oost** wordt de openbare verlichting vervangen door een meer efficiënt systeem zowel qua energieverbruik als lichtopbrengst, waar mogelijk met individuele dimmers. Ook wordt door het gebruik van efficiënt wit licht de afstand tussen 2 lantaarnpalen groter, en dit scheelt materiaalkosten. Ook worden er fietspaden aangelegd waardoor het gebied voor zowel openbaar vervoer als fietsverkeer goed bereikbaar is. Voor de verharding van deze fietspaden worden duurzame verhardingsmaterialen gebruikt. In het deelproject Bornholmstraat Zuid wordt het door de aanleg van een nieuwe weg mogelijk om ongebruikte kavels beter te ontsluiten en vindt mogelijk herverkaveling plaats, een vorm van intensief ruimtegebruik.

Voor **Helperpark** is een energie & waterscan uitgevoerd. Daaruit blijkt dat een collectief systeem WKO voor het gebied heel goed mogelijk is en kosteneffectief is. Er is een voorstel in voorbereiding om een Masterplan Energie op te stellen voor geheel Europapark, en de planning af te stemmen op de voorbereidingen voor het nieuwe SOZAWE – gebouw.

Cluster West

Het bedrijventerrein **Hoendiep** wordt gerevitaliseerd in overleg de bedrijvenvereniging en diverse vastgoedeigenaren. De openbare verlichting wordt daar vervangen door een meer efficiënt systeem, qua energieverbruik en lichtopbrengst. Tegelijkertijd is afgesproken om met ondernemers samen een plan op te stellen om ook hun bedrijfsterreinverlichting en verlichting aan de buitenkant van het gebouw, te vervangen door energiezuiniger en efficiënter verlichting.

Voor **Westpoort** vindt uitvoering plaats van het Plan van aanpak duurzaamheid. In dat kader worden er gesprekken gevoerd met 2 marktpartijen die geïnteresseerd zijn in de aanleg van een collectief WKO - systeem. Er wordt een glasvezelinfrastructuur aangelegd die het gebruik van relatief kleine en energiezuinige computersystemen op de werkplek mogelijk maakt. Het eerste bedrijf dat zich gevestigd heeft, Logistiek Centrum Westpoort, heeft naar aanleiding van de uitgevoerde gratis duurzaamheidsscan gekozen voor energiezuinige verlichting en verwarming op basis van een warmtepomp. Tevens heeft het bedrijf gekozen voor verharding van zijn bedrijfsterrein met klinkers in plaats van betonplaten, zodat de bodem niet verdroogt. Aanbesteding van de bouw van een duurzaam gebouw en zeer energiezuinig Facility Center wordt gedaan middels een prijsvraag.

Met de aanleg van een efficiënt systeem van openbare verlichting, qua energieverbruik en lichtopbrengst is een begin gemaakt. Voor ondernemers is een lijstje met aandachtspunten voor een energiezuinige en efficiënte bedrijfsterreinverlichting en verlichting aan de buitenkant van het gebouw gemaakt. Dit komt in het overleg met die ondernemers die van de gratis duurzaamheidsscan gebruik maken, aan de orde.

Er is een gescheiden rioolstelsel aangelegd met 2 buizen in plaats van 3, dit scheelt materiaalkosten. Regenwater wordt afgevoerd via een wadi naar het oppervlaktewater, zodat het water zo lang mogelijk in het eigen gebied blijft. Langs de A7 zijn ecologische oevers aangelegd.

Stimuleren van Duurzaam ondernemen/Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Prijsvraag Duurzaamste Ondernemer

In 2007 is voor de eerste keer de prijsvraag Duurzaamste Ondernemer georganiseerd met een prijsuitreiking op de Promotiedagen Noord Nederland. Er waren 17 deelnemers. In 2008 is de prijsvraag voor de tweede keer georganiseerd met een prijsuitreiking begin maart 2009 op het Stadhuis. Er waren 22 deelnemers. Deelnemers en genodigden waren zeer tevreden over de opzet en uitvoering van de prijsvraag en de prijsuitreikingsbijeenkomst. De voorbereidingen voor de prijsvraag van 2009 zijn afgerond en eind oktober gaat de prijsvraag van start. De inschrijving sluit 31 december 2009 en op 9 februari 2010 vindt de prijsuitreiking plaats op het Stadhuis.

Workshops Duurzaam Ondernemen

Er zijn 4 workshops Duurzaam Ondernemen georganiseerd in samenwerking met de Stichting Stimular. Eind oktober 2009 vindt de laatste bijeenkomst plaats. Er zijn 14 deelnemers. Bij de evaluatie met de deelnemers wordt ook gekeken naar vervolgvactiteiten.

Bevorderen duurzame vervoerswijzen door flankerend beleid

Overleg tussen vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de landelijke overheid over vervoersmanagement heeft de afgelopen jaren vertraging opgelopen. Medio 2009 is het contact weer opgepakt. VNO/NCW, MKB-Noord, KvK en de Rabobank werken aan de voorbereiding van een convenant voor de regio Groningen Assen.

Autoverkeer stiller, schoner en veiliger en op duurzame energiebronnen

Er is vooral ingezet op duurzame brandstoffen. Eind 2009 zijn er in de stad 5 aardgaspompen, 2 bioethanolvulpunten en enkele oplaadpunten voor elektrisch rijden gerealiseerd. In 2008 is een project bandenspanningscontrole gehouden. De evaluatie begin 2009 liet de volgende resultaten zien :847 auto's deden mee, dit leverde 130 ton CO2 besparing op en € 19.700,- aan besparing op brandstofkosten en kosten voor nieuwe banden.

Bijlage 3. Ondernemerstrefpunt

Het goed functioneren van de arbeidsmarkt en voldoende aanbod van goed, gekwalificeerd personeel zijn van cruciaal belang voor de economie van de stad Groningen en voor het Noorden. De arbeidsmarkt is echter aan verandering onderhevig en in toenemende mate worden problemen geconstateerd. Vraag en aanbod sluiten niet altijd goed op elkaar aan en de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven wordt als onvoldoende ervaren. Daarnaast leiden ontwikkelingen op economisch gebied (toenemende vraag naar hoger opgeleid personeel) en demografisch gebied (vergrijzing en ontgroening) tot nieuwe tekorten op de arbeidsmarkt. In het economisch beleidplan verbindt Groningen het arbeidsmarkt- en het onderwijsbeleid steeds nauwer aan elkaar. Door een gezamenlijke aanpak van gemeente (EZ en OCSW), ondernemers en het onderwijsveld én door de keten goed te sluiten, wordt gewerkt aan de arbeidsmarktinfrastructuur in Groningen. Meer en meer wordt daarbij gekeken naar de vraagkant en staat de vraagstelling van het bedrijfsleven centraal.

Doel van het project is het adviseren, begeleiden en verwijzen van ondernemers op het gebied van vacatures, scholing van werknemers, stageplaatsen/opdrachten en andere zaken. Het Ondernemerstrefpunt wil hét trefpunt zijn waar onderwijs en kennisinstellingen en ondernemers elkaar ontmoeten ten einde de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren. Het Ondernemerstrefpunt streeft ernaar een onafhankelijk trefpunt te zijn op het gebied van het initiëren, ondersteunen en begeleiden van activiteiten op het snijvlak van onderwijs en arbeidsmarkt. De vraag van de ondernemers is het uitgangspunt van het Ondernemerstrefpunt.

Het project is in 2007/2008 opgezet ten tijde van hoogconjunctuur. De economische recessie maakt dat de dienstverlening geïntensiveerd en aangepast moet worden aan de behoeftes in de markt. In de tijd van hoogconjunctuur werd veel geroepen om technisch geschoold personeel. Juist deze sector ondervindt op dit moment veel last van de recessie en maakt gebruik van respectievelijk werktijdverkorting en deeltijd-WW. Hierdoor maken deze bedrijven minder gebruik van stagiairs en BBL –ers. Het Ondernemerstrefpunt is in gesprek met ondernemers om het scholen van jonge mensen voor de technische sector te blijven continueren. Hiervoor zal het Ondernemerstrefpunt aansluiting zoeken bij diverse stimuleringsprojecten om activiteiten te ontwikkelen waardoor scholing van goed technisch personeel kan blijven door gaan.

Daarnaast blijft de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt grote aandacht vragen. Nog altijd is er in bepaalde sectoren een gebrek aan goed opgeleid personeel en is de verwachting dat wanneer de economie weer aantrekt arbeid een hele belangrijke en schaarse factor wordt. Via het project ‘Ondernemerstrefpunt: Terreinwinst op de arbeidsmarkt’ willen we hier de komende jaren in investeren.

Stand van zaken tot en met 2009

In maart 2008 is er een start gemaakt met het zoeken naar huisvesting voor het Ondernemerstrefpunt. Er is een locatie gevonden op het bedrijventerrein Zuidoost. Naast en tussen de ondernemers. In het najaar zijn de bureau manager en een accountmanager aangesteld. Verder hebben de aangesloten onderwijsinstellingen elk een adviseur geleverd (voor 1 dag in de week). Adviseurs die kennis hebben van hun eigen back-office maar tevens, door het zoeken van oplossingen van opdrachten van ondernemers, de andere back-offices leerden kennen. De Klankbordgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de bedrijvenverenigingen en aangesloten partners komt halfjaarlijks bijeen om de gang van zaken te bespreken en te evalueren.

Het Ondernemerstrefpunt heeft inmiddels verschillende partners. Ten eerste natuurlijk de Bedrijventerreinverenigingen. De pilot is in eerste instantie gericht op het bedrijventerrein Zuidoost (Vereniging Bedrijvenpark Zuidoost). Naar nu blijkt zijn ook de andere bedrijvenverenigingen erg enthousiast over het Ondernemerstrefpunt. Gevolg is dat de Vereniging Bedrijventerrein Noordoost en de Vereniging Bedrijvenparken Groningen West ook van het Ondernemerstrefpunt gebruik maken. Ten tweede de kennis en onderwijsinstellingen. Naast Het volledige Christelijke Voortgezet Onderwijs [CSG] en het Openbaar Voortgezet Onderwijs [WMOO] zijn ook de Onderwijsgroep

Noord en het Noorderpoort partners van het Ondernemerstrefpunt geworden. De Hanzehogeschool is geen officiële partner maar er zijn structurele contacten opgebouwd met de diverse schools. De RUG is geen partner van het Ondernemerstrefpunt geworden. Universitaire vragen kunnen we echter wel wegzetten door het non-profit studentenbedrijf Unipartners. Zij regelen m.b.v. o.a. innovatievouchers opdrachten voor studenten. Met betrekking tot de Hanzehogeschool, de RUG en het Alpha college worden initiatieven ondernomen om hun als partner binnen te halen.

Ten derde zijn naast het MKB-Noord en de Kamer van Koophandel ook VNO-NCW als ondersteunende partner bij het project betrokken. De komende periode worden partijen zoals de Kenniscentra en de O&O-fondsen (b.v. OTIB) benaderd om de kennis van het Ondernemerstrefpunt uit te breiden en te verdiepen. Kortom het Ondernemerstrefpunt wordt inmiddels breed door diverse partijen gedragen.

Het Ondernemerstrefpunt heeft drie functies:

1. Bemiddelingsfunctie: Inmiddels zijn er ruim 100 bedrijven bezocht. Tijdens deze bezoeken zijn uit de vraag van de ondernemers maar liefst 90 opdrachten geformuleerd. Deze opdrachten zijn met behulp van de aanwezige adviseurs op alle niveaus weggezet. Zo zijn er universitaire vragen weggezet bij Unipartners [Universitair]. Maar ook MBO vragen bij Onderwijsgroep Noord en het Noorderpoort. De opdrachten zijn ook uitgevoerd door studenten van de Hanzehogeschool en tenslotte zijn ze weggezet bij het voortgezet onderwijs.

2. Netwerkfunctie: Deze functie heeft gestalte gekregen door structurele contacten tussen onderwijsinstellingen en ondernemers te organiseren. Deelname aan het project Meesterwerk is hiervan een voorbeeld. Dit project wil de kwaliteit van docenten en praktijkbegeleiders in bedrijven verbeteren. Met als doel leerlingen een betere keus te laten maken voor een bepaald beroep en zodoende leerling-uitval te verminderen. Aan dit project doen zowel onderwijsinstellingen als ondernemers mee.

Daarnaast worden er samen met de bedrijventerreinverenigingen netwerkborrels georganiseerd. Het Ondernemerstrefpunt wordt tevens gebruikt voor vergaderingen van diverse ondernemersverenigingen, klankbordgroepen revitalisering etc. De komende periode willen we deze netwerkcontacten verder uitbreiden. Vanaf de opening op 10 november 2008 tot 1 juli 2009 zijn er ruim 100 bedrijven bezocht. Tenslotte is het Ondernemerstrefpunt nu ook betrokken bij projecten van het basisonderwijs om leerlingen in vroeg stadium in aanraking te laten komen met het begrip ondernemerschap. Deze projecten zullen de komende periode worden uitgevoerd.

3. Informatiefunctie: Het Ondernemerstrefpunt heeft ook een informatiefunctie voor ondernemers ten aanzien van b.v. stages, subsidies etc. Voor deze informatie worden zowel de adviseurs van het Ondernemerstrefpunt als studenten van diverse onderwijs en kennisinstellingen gebruikt. Deze functie zal de komende periode worden uitgebreid.

Daarnaast is er nog het **Leerbedrijf**. Vanaf de voorbereiding is het Ondernemerstrefpunt een leerbedrijf waar leerlingen en studenten van allerlei opleidingen er stage lopen. Inmiddels hebben er 20 studenten VMBO, MBO, HBO, Universiteit en voortgezet onderwijs op het Ondernemerstrefpunt stagegelopen. De meeste leerlingen/studenten hebben met een voldoende en opgedane werkervaring hun stages afgesloten.

Resultaten t/m 2009

1 Het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven en het vergroten van de kennisuitwisseling

Door voortdurende kennisuitwisseling tussen onderwijsinstellingen, adviseurs, docenten etc. leren de partijen elkaars wereld steeds beter kennen. De komende periode wordt deze activiteit doorgezet.

2 Een goed functionerend ondernemerstrefpunt waar ondernemers goed en adequaat antwoord vinden op hun vragen

Door de bezoeken van zowel accountmanager en adviseurs aan ondernemers wordt de kennis aangaande brede back-office [van Universitair, HBO, MBO, VMBO en voortgezet onderwijs] steeds beter

3 Structurele relaties en samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven

Door diverse projecten zoals b.v. Meesterwerk, maar ook netwerkborrels, voorlichtingsbijeenkomsten etc worden de contacten structureel gemaakt. Continu proces.

4 Een hogere uitstroom uit het onderwijs aan technisch geschoold personeel

Via projecten als de Open Dag Techniek, de beurs Werk in Uitvoering wordt hier invulling aangegeven.

5 Ondernemers weten beter wat de mogelijkheden zijn op het gebied van stage, BBL etc. en weten waar ze informatie moeten vinden

Door de bezoeken van de adviseurs, de accountmanager en de publicaties van best-practices op onze website weten ondernemers steeds beter deze informatie te vinden.

6 Uitbreiding van het ondernemerstrefpunt naar andere bedrijventerreinen in de stad

Na de Vereniging Bedrijvenpark Zuidoost nu ook contacten gelegd met Vereniging Bedrijventerrein Noordoost en Vereniging Bedrijvenparken Groningen West. Alle bedrijvenverenigingen maken gebruik van het Ondernemerstrefpunt. Daarnaast is het Overleg Bedrijventerreinen Groningen [een stedelijk overleg tussen de diverse bedrijvenverenigingen] nauw betrokken bij het Ondernemerstrefpunt]

7 Een website waarop zowel scholieren en studenten als ook ondernemers terecht kunnen voor informatie en vragen op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt

De website www.ondernemerstrefpuntgroningen.nl is in de lucht. De site wordt al redelijk bezocht. Komende periode staat er een publiciteitscampagne, bedacht en uitgevoerd door HBO studenten Mediastiek, op de activiteitenlijst. Dit met als doel de naamsbekendheid van het Ondernemerstrefpunt te vergroten. Er zijn links naar de website van de bedrijvenverenigingen en ook naar de website van Terreinwinst. Komende tijd extra actie op linken naar de diverse partners en onderwijs/kennisinstellingen.

8 225 minder voortijdig schoolverlaters in de looptijd van dit project

Via o.a. het project Meesterwerk proberen we deze doelstelling te bereiken. Komende periode zal hier extra aandacht aan worden besteed.

9 10% meer instroom in technische opleidingen	In het kader van deze doelstelling is afgelopen jaar voor de 2 ^e maal de Open Dag Techniek georganiseerd. Hieraan hebben ruim 40 bedrijven en bijna 400 scholieren deelgenomen van 16 verschillende scholen.
10 jaarlijks 100 matches op het gebied van stage / prestatie / opdrachten o.i.d.	Er zijn vanaf november 2008 tot nu 100 bedrijven bezocht daaruit zijn er 90 zoekopdrachten geformuleerd en in behandeling genomen. Hiervan zijn er 32 ingevuld middels een individuele stage en 18 opdrachten via een groep leerlingen (grootte variërend van 2 tot 20 leerlingen). Verder zijn er 9 BBL-plekken gecreeërd (waarvan er later overigens 3 weer zijn ingetrokken wegens de recessie). In totaal 12 opdrachten zijn niet ingevuld wegens o.a. complexiteit, het niet kunnen leveren door de scholen of de huidige economische situatie. De overige opdrachten zijn nog in behandeling (veel stages starten weer na de zomer).
11 50 vervulde BBL vacatures jaarlijks	Zoals aangegeven zijn er afgelopen jaar 9 BBL vacatures gecreeërd. Ten aanzien van deze doelstelling liggen we achter op schema. Gezien de recessie hebben ondernemers momenteel geen/weinig ruimte voor BBL-ers.
12 50 extra plaatsingen van stagiaires jaarlijks	Afgelopen jaar is, zoals hierboven aangegeven, deze doelstelling ruimschoots gehaald. Tevens is een onderzoek door Unipartners gedaan (nulmeting). Komend jaar willen we de meting opnieuw uitvoeren.
13 jaarlijks doet 10% van de docenten mee aan trainingen	Er zijn 2 cursussen geweest. Praktijk leert dat 10% deelname erg hoog is en de vraag geldt of deze doelstelling haalbaar is. Komende periode komen er echter nieuwe (vervolg)cursussen.
14 jaarlijks een Open Dag georganiseerd	Deze wordt jaarlijks georganiseerd. Naast de Open Dag techniek organiseren we ook de beurs Werk in Uitvoering [stagemarkt waar leerlingen en ondernemers elkaar ontmoeten]

ACTIEPLAN TERREINWINST 2010 DOELSTELLINGEN EN ACTIVITEITEN

Samenwerking en communicatie

Ambitie: De samenwerking en communicatie tussen gemeente en ondernemers en tussen ondernemers onderling versterken

Doelstelling	Activiteiten	Verantwoordelijk	Toelichting	Planning
1. Het professionaliseren v.d. bedrijvenverenigingen	1. Het formaliseren van de status van het Overleg Bedrijvenparken Groningen (OBG)	EZ + KvK.	Onderzoek van beste vorm tussen clusterverenigingen	Zomer 2010
	2. Convenant met OBG	Bedrijvenverenigingen ondersteund door RO/EZ.	Zie 1	Zomer 2010
2. Het versterken van de binding en samenwerking tussen ondernemers op de bedrijventerreinen	1. Het verhogen van de organisatiegraad door actieve ledenwerving (o.a. door actievare rol- en profilering van de bedrijvenverenigingen)	Bedrijvenverenigingen ondersteund door RO/EZ	Wordt door bedrijvenverenigingen opgepakt.	Heel 2010
	1. Website voor bedrijvenvereniging	VBNO, VBZO, VBGW	Website VBGW in 2009 gereed, VBNO en VBZO volgen 2010.	Voorjaar 2010
3. Het verbeteren van de communicatie rond het programma Terreinwinst	2. De productie en uitgave van een nieuwsbrief voor alle clusters	Bedrijvenverenigingen ism RO/EZ	Vanaf oktober 2008 wordt er een nieuwsbrief stadsbreed uitgegeven. 6 pagina's met 1 aparte pagina per bedrijvenvereniging.	4 uitgaven in 2010
	3. Ontwikkelen en beheren van pagina Terreinwinst in de website ondernemers.groningen	RO/EZ	Digitale nieuwsbrief zal aan website worden gekoppeld.	Heel 2010
4. Het verder versterken van de samenwerking tussen gemeente en ondernemers	1. Organiseren van bezoeken burgemeester, wethouders en raadscommissie aan bedrijventerreinen	RO/EZ	Bezoek raadscommissie aan bedrijventerreinen min 2 keer en diverse (bedrijfs)bezoeken door wethouder.	2010
	2. aanpassen overlegstructuur gemeente/verenigingen	VBNO, VBZO, VBGW, GCC en RO/EZ	Aanpassing overlegin vervolg op nieuwe structuur en financiering	Zomer 2010

ACTIEPLAN TERREINWINST 2010 DOELSTELLINGEN EN ACTIVITEITEN

Samenwerking en communicatie

Ambitie: De samenwerking en communicatie tussen gemeente en ondernemers en tussen ondernemers onderling versterken

Doelstelling	Activiteiten	Verantwoordelijk	Toelichting	Planning
1. Het professionaliseren v.d. bedrijvenverenigingen	1. Het formaliseren van de status van het Overleg Bedrijvenparken Groningen (OBG)	EZ + KvK.	Onderzoek van beste vorm tussen clusterverenigingen	Zomer 2010
	2. Convenant met OBG	Bedrijvenverenigingen ondersteund door RO/EZ.	Zie 1	Zomer 2010
2. Het versterken van de binding en samenwerking tussen ondernemers op de bedrijventerreinen	1. Het verhogen van de organisatiegraad door actieve ledenwerving (o.a. door actievore rollen en profilering van de bedrijvenverenigingen)	Bedrijvenverenigingen ondersteund door RO/EZ	Wordt door bedrijvenverenigingen opgepakt.	Heel 2010
3. Het verbeteren van de communicatie rond het programma Terreinwinst	1. Website voor bedrijvenvereniging	VBNO, VBZO, VBGW	Website VBGW in 2009 gereed, VBNO en VBZO volgen 2010	Voorjaar 2010
	2. De productie en uitgave van een nieuwsbrief voor alle clusters.	Bedrijvenverenigingen ism RO/EZ	Vanaf oktober 2008 wordt er een nieuwsbrief stadsbreed uitgegeven, 8 pagina's met 1 aparte pagina per bedrijvenvereniging	4 uitgaven in 2010
	3. Ontwikkelen en beheren van pagina Terreinwinst in de website ondernemen.groningen	RO/EZ	Digitale nieuwsbrief zal aan website worden gekoppeld.	Heel 2010
4. Het verder versterken van de samenwerking tussen gemeente en ondernemers	1. Organiseren van bezoeken burgemeester, wethouders en raadscommissie aan bedrijventerreinen	RO/EZ	Bezoek raadscommissie aan bedrijventerreinen min 2 keer en diverse (bedrijfs)bezoeken door wethouder.	2010
	2. aanpassen overlegstructuur gemeente/verenigingen	VBNO, VBZO, VBGW, GCC en RO/EZ	Aanpassing overlegin vervolg op nieuwe structuur en financiering.	Zomer 2010

Fysiek kwaliteitsverbetering & beheer

Ambitie: De fysieke kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen verder verbeteren en het beheer meer richten op een duurzaam behoud van de kwaliteit

Doelstelling	Activiteiten	Verantwoordelijk	Toelichting	Planning
Revitaliseren van verouderde bedrijventerreinen	1. Het uitvoeren van het revitaliseringsprogramma Winschoterdiep/Eernskanaal	RO/EZ	Gideon-zuid/herinrichting klaar Herplaatsen hondencubs Herverkaveling Bornholmstraat-zuid van start Revitalisering Duinkerkenstraat start	Loopt door in 2010
	2. Vervolg revitalisering Uigersmaweg	RO/EZ ism bedrijvenvereniging	Gebiedsprofiel wordt omgezet en maatregelen en uitgevoerd.	Zomer 2010
	3. Aanpak knelpunten Noorderhoogebrug	RO/EZ	Actie korte klappen en aanpak probleemlocaties	1 ^o helft 2010
	4. Vervolg uitwerking visie Hoendiep	RO/EZ	Uitvoering herinrichting groen en parkeren in combinatie met vervanging openbare verlichting en aanpak private kavels incl energiebesparing.	Uitvoering voorjaar 2010
	5. Planontwikkeling Corpus den Hoorn-zuid	RO/EZ ism bedrijvenvereniging	Uitwerken revitaliseringsplan en maatregelen verkeer Schweizerlaan en Sylviuslaan	1 ^o helft 2010
	6. Aanpak openbare ruimte de Hoogte (i.r.t. realisatie Noordzeebrug)	RO/EZ	Nog steeds onduidelijkheid over Noordzeebrug	
	7. Upgrading MJP (uitstraling park/parkerprobleem)	RO/EZ ism ondernemers	Alternatieve inrichtingsmogelijkheden worden omgezet in maatregelen	1 ^o helft 2010
	8. Maatregelen Zernike gericht op het versterken van samenwerking bedrijven en kennisinstellingen	RO/EZ	Opzet Masterplan Zernike in vervolg op visie samenwerking RUG, HG, UMCG en GG.	Heel 2010
Het verbeteren van de samenwerking en de afstemming op het gebied van onderhoud en beheer	1. Organiseren van schouwen op bedrijventerreinen	RO/EZ ism bedrijvenverenigingen	Per cluster (W/NO/ZO) twee schouwen per jaar	1x per 2 mnd in 2010
	2. Organiseren van periodiek overleg mbt beheer van het bedrijventerrein	RO/EZ ism bedrijvenverenigingen	Overleg tussen gemeente en vereniging over situatie, aanpak en uitvoering.	3 overleggen in 2010
	3. Het opzetten van beheerkaarten voor bedrijventerreinen (uitwerking BORG)	RO/EZ	Afronding afstemming onderhoudsniveau's SB en MD, afronden kaarten	5 kaarten voor 2010

Parkmanagement

Ambitie: De collectieve verantwoordelijkheid voor onder anderen veiligheid, duurzaamheid en onderwijs vergroten

Doelstelling	Activiteiten	Verantwoordelijk	Toelichting	Planning
Het invoeren van parkmanagement op nieuwe bedrijventerreinen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Begeleiden parkmanagementorganisatie Westpoort 2. Opstarten parkmanagement op Eemspoort-zuid 	<p>RO/EZ iom bedrijvenvereniging en klankbordgroep ondernemers.</p> <p>RO/EZ iom bedrijvenvereniging ZO en ondernemers.</p>	<p>Begeleiding PM-organisatie zal gecontinueerd worden. Parkmanager werkzaam</p> <p>Plan van aanpak implementeren</p>	<p>2010</p> <p>Voorjaar 2010</p>
Het verankeren van deparkmanagement op bestaande terreinen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formaliseren van de samenwerking verenigingen t.b.v. parkmanagement 2. Ontwikkelen Ondernemersfonds 3. Toepassen nieuwe wetgeving voor Bedrijfsinvesteringszones (BIZ), om alle bedrijven verplichten mee te doen en mee te betalen, in relatie tot ondernemersfonds. 	<p>Bedrijvenverenigingen ondersteund door RO/EZ</p> <p>VBNO, VBZO, VBGW, GCC en KVK</p> <p>Bedrijvenverenigingen ondersteund door RO/EZ-DIA</p>	<p>Inzet parkmanagers van verenigingen afstemmen werkzaamheden gemeente</p> <p>Principebesluit door huidige raad. Tariefvaststelling nieuwe raad</p> <p>Gebiedsgerichte toepassing op basis van inzet ondernemersfonds</p>	<p>Zomer 2010</p> <p>Feb 2010 en dec 2010</p> <p>Voorjaar 2010</p>
Het vergroten van de betrokkenheid van ondernemers bij veiligheid	<ol style="list-style-type: none"> 4. Voorbereiding oprichten "Facility Point" in Zuidoost en Westpoort 	RO/EZ	Ontwikkeling Facility Point ZO pas op de plaats ivm studie oude A7. Hangt samen met ontsluiting Bastionlocatie. Westpoort komt prijsvraag duurzaam Facilitypoint.	2010
Het vergroten van de betrokkenheid van ondernemers bij veiligheid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overleg bedrijven met politie en G4S 2. BBOG inbedden structuur bedrijvenverenigingen 	RO/EZ ism politie + beveiliging	<p>Weinig incidenten te melden. Nadruk ligt vooral op signaleren van milieudelicten</p> <p>Zelfstandige stichting BBOG moet meer onderdeel worden van nieuwe structuur bedrijvenverenigingen</p>	<p>2010 1x 2 mnd</p> <p>Najaar 2010</p>
Onderzoek naar de mogelijkheden van elektronische hulpmiddelen oa camera's	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mogelijkheden cameratoezicht worden bekeken op nieuwe en bestaande terreinen 	BBOG/OBG	Onderzoek mogelijkheden Westpoort. Besluitvorming invoering wordt voorbereid. Samenwerking mogelijk in regionaal toezichtsruimte	Voorjaar 2010
Realiseren energiebesparing bij bedrijven in de stad en verduurzamen van bedrijventerreinen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nieuw contract beveiliging-Group4securicor 	RO/EZ ism BBOG	Nieuw contract loopt tot 2011	
			Planning van maatregelen en projecten loopt via jaarprogramma duurzaamste stad 2010	